

ת"פ 3274/09/18 - מדינת ישראל נגד מחמוד עלי, יוסף שרקאווי

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 3274-09-18 מדינת ישראל נ' עלי ואח'

בפני
בעניין: כבוד השופטת בכירה שרון לארי-בבלי
מדינת ישראל
באמצעות תביעות ירושלים

המאשימה

נגד

1. מחמוד עלי
2. יוסף שרקאווי
שניהם באמצעות ב"כ עו"ד רמי עותמאן

הנאשמים

גזר דין

רקע

1. הנאשם 1 (להלן - **מחמוד**) והנאשם 2 (להלן - **יוסף**) הורשעו לאחר שמיעת ראיות בביצוע עבירת איומים, לפי סעיף 192 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן - **חוק העונשין**). **מחמוד** הורשע גם בביצוע עבירת תקיפת עובד חירום, לפי סעיף 382א(ג) לחוק העונשין.
2. בכתב האישום נטען כי הנאשמים איימו ותקפו את המתלונן, אח בבית החולים הדסה עין כרם. נטען כי ביום 28.8.18 הגיעה רעייתו של קרוב משפחה שהיה מאושפז באותה העת לבית החולים, והעירה על התנהלות עובדי בית החולים בפני המתלונן, אשר השיב לה כי היא מוזמנת לעזוב את המקום. זמן קצר לאחר מכן, התייצבו הנאשמים בבית החולים, ודרשו מן המתלונן לצאת מחדר הרופאים ולשוחח עמם. כאשר סירב המתלונן לבקשתם, תפס יוסף בחולצתו של המתלונן, בעוד מחמוד החל מכה אותו. בהמשך, איים יוסף על המתלונן באומרו לו "אנחנו נחסל אותך ונהרוג אותך מג'בל מוכבר, אנחנו נגיע ונחסל אותך".
3. ביום 24.12.19, ולאחר שמיעת עדי התביעה, הורשע יוסף, בהיעדרו, בביצוע עבירת איומים בלבד, וזוכה מביצוע עבירת תקיפת עובד החירום שיוחסה לו בכתב האישום. מחמוד הורשע בביצוע עבירת איומים ועבירת תקיפת עובד חירום. אציין עוד כי בדיון מיום 29.01.20 הודו הנאשמים בעבירות, כפי שהורשעו בהן על ידי בית המשפט.

תסקיר שירות המבחן - מחמוד

4. מתסקיר שירות מבחן שהתקבל ביום 7.9.20 עולה כי מחמוד בן 23, רווק ומתגורר עם משפחתו בשועאפט. כיום, איננו עובד לאור בעיות בריאותיות. קורות חייו פורטו בתסקיר, לרבות נסיבות אישיות משפחתיות מורכבות. כאמור, בשנים האחרונות אובחנו אצל מחמוד מספר בעיות רפואיות המצריכות טיפול. האחת, תאונת עבודה בה נפגעה עינו, באופן שנפגעה ראייתו, והוא נזקק למספר ניתוחים. בנוסף, לאחר שחוזה כאבים בבטנו אובחן כחולה במחלת מעיים "קרוהן" וטופל בניתוח לפני מספר חודשים.

מחמוד התקשה ליטול אחריות למעשיו. הוא טען בפני השירות כי לא איים או הכה את המתלונן, כי אם צעק עליו בלבד על היחס כלפי גיסתו, שבאותה עת התעניינה בדבר מצבו של בעלה, אחיו של מחמוד, שהיה מאושפז. עם זאת, ציין כי איבד שליטה והביע חרטה על התנהגות זו. שירות המבחן התרשם כי מחמוד בעל רצון בסיסי לקיום אורח חיים נורמטיבי ותקין, הגם שלעיתים הוא נעדר כלים להתמודדות בחיי המעשה. הובהר כי במצבי תסכול הוא עלול לפעול באופן אימפולסיבי ואלים. לצד זאת, צוין כי מחמוד נעדר דפוסי התנהגות עברייניים מושרשים, וכי ניהול ההליך הפלילי היווה עבורו גורם מרתיע. ביחס להמלצה העונשית, סבר שירות המבחן כי יש להשית על מחמוד מספר חודשי מאסר, שירוצו בעבודות שירות.

תסקיר שירות מבחן - יוסף

5. מתסקיר שירות המבחן שהתקבל ביום 08.09.20 עולה כי הנאשם בן 23, רווק ומתגורר בסמיכות לבית הוריו. קורות חייו פורטו בהרחבה בתסקיר, תוך שהודגשו הקשיים הרגשיים והחינוכיים אשר ליוו אותו בילדותו ובנעוריו והשפעתם עליו. ביחס לביצוע העבירות, צוין כי יוסף התקשה ליטול אחריות למעשיו, וטען בפני השירות כי התנהלותם שלו ושל מוחמד היוותה תגובה להתנהגותו המשפילה של המתלונן. לצד זאת, הביע תחושות צער וחרטה על התדרדרות האירוע, ועל השלכותיו הן עליו, הן על מוחמד והן על המתלונן.

שירות המבחן התרשם כי נסיבותיו האישיות והמשפחתיות של יוסף הינן קשות, וכי הוא גדל בתנאי עזובה פיזית ורגשית, באופן שהותיר אותו נעדר כלים להתמודדות עם מצבי תסכול. עם זאת, השירות התרשם מאדם הנעדר עבר פלילי ובעל רצון לנהל אורח חיים נורמטיבי ותקין. עוד התרשמו כי ההליך הפלילי היווה עבורו גורם מרתיע ומציב גבולות, באופן המקטין את הסיכון להישנות עבירות מצדו. נוכח האמור, בשים לב להבעת החרטה והיעדר עבר פלילי, המליץ שירות המבחן להשית על הנאשם צו של"צ בהיקף של 250 שעות לצד מאסר מותנה.

תמצית טיעוני הצדדים

6. ב"כ המאשימה עמדה על החומרה הטמונה בביצוע עבירות כנגד עובדי ציבור. לשיטתה, בעניינו של יוסף שהורשע אך בביצוע עבירת איומים, מתחם העונש ההולם נע בין מספר חודשי מאסר שירוצה בעבודות שירות לבין 18 חודשי מאסר בפועל. באשר לעונש המתאים, עתרה למקמו ברף התחתון של המתחם ולהשית עליו 4 חודשי מאסר, פיצוי ומאסר מותנה. ביחס למחמוד, מתחם העונש ההולם נע בין 6 חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות ועד 18 חודשי מאסר, וטענה כי יש להשית עליו 6 חודשי מאסר בעבודות שירות.

7. ההגנה, מנגד, טענה כי מתחם העונש ההולם בעניינו של יוסף נע בין מאסר מותנה לבין חודשיים מאסר בפועל, שיכול וירוצו בעבודות שירות. באשר לעונש המתאים, נטען כי יש למקם את הנאשם בתחתית מתחם העונש ההולם ולהשית עליו מאסר מותנה בלבד. עוד נטען כי בהיעדר נזק למתלונן אין להעניק לו פיצוי כספי. ביחס למחמוד, נטען כי מתחם העונש ההולם נע בין מאסר על תנאי ועד למאסר קצר שיכול וירוצה בעבודות שירות. לדבריו יש להסתפק במאסר על תנאי וקנס.

מתחם העונש ההולם

8. העבירות שביצעו הנאשמים פגעו במספר ערכים חברתיים מוגנים, ביניהם הגנה על שלומו הגופני, ביטחון האישי ושלוות נפשו של המתלונן. עבירת האיומים הייתה ועודנה עבירה נפוצה במשפט הפלילי. לא אחת הופכים דברי האיום לכדי מציאות של ממש, ולא בכדי נפסק, בשורה ארוכה עד מאוד של פסקי דין, כי על הערכאות המבררות להוות חומת מגן ולגדוע את אפשרות ההתממשות של האיום.

9. הדברים נכונים גם ביחס לעבירת תקיפת עובד החירום, אשר החומרה הטמונה בה ברורה וידועה. נסיבות המקרה דנא מלמדות, כאמור, על חומרה יתרה, וזאת לאור מושא האלימות- אח בבית חולים. כידוע, הפסיקה שבה וחזרה על התופעה הנפסדת של איומים ואלימות פיזית המופנים כלפי עובדים המעניקים שירות לציבור, תוך שהוטעם לא אחת הצורך להגן עליהם מפני התממשות האיום, כמו גם להגן על כבודם (ראו: רע"פ 2019/11 **אלי מיארה נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 22.03.11), פס' ז').

10. באופן ספציפי יותר, עולה כי במקרה דנן דובר בעבירות שהופנו כלפי איש צוות רפואה בבית החולים הדסה עין כרם. אין צורך להכביר מילים בדבר הפסול המוסרי הקיים בביצוע עבירות פליליות כלפי אלה המעניקים שירותים מצילי חיים. הפסיקה, מטבע הדברים, שבה והדגישה פסול זה, כמו גם את הצורך להחמיר בענישה בעבירות המופנות כלפי אלה:

"בהקשר זה, ראוי לציין כי אין להשלים עם מצב בו אנשי צוות רפואי, האמונים על צרכיו החיוניים של הציבור, יחושו כי הם מאוימים או ימצאו עצמם מוכים ומותקפים על-ידי מטופל או בני משפחתו בעת שהם עושים את מלאכתם נאמנה [...] שומה עלינו כחברה מתוקנת להבטיח כי אנשי הצוות הרפואי הפועלים יום-יום תחת עומסים כבדים, במסירות ובהתמדה, יוכלו לבצע את מלאכתם כשהם חשים בטוחים ומוגנים, וללא כל מורא" (ע"פ 7220/19 **זגורי נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 06.02.20), פס' 13 (להלן- **עניין זגורי**); ראו גם: ע"פ 6123/05 **חתוכה נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 21.12.15); ע"פ 2172/09 **שמילוב נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 18.11.09)).

11. הדברים הברורים והנכוחים הללו מקבלים משנה תוקף בימים טרופים אלה, בהם אנשי צוות הרפואה עומדים בקו החזית בהתמודדות מדינת ישראל עם משבר נגיף הקורונה, אשר שינה את שגרת החיים מן הקצה האחד למשנהו. אנשי הרפואה עושים ימים כלילות בלחימה מאומצת ובלתי מתפשרת על מנת להעניק את הטיפול הרפואי האיכותי והמיטיב ביותר עבור כלל הציבור.

12. יתר על כן, פגיעה באנשי צוות רפואה יש בה משום פגיעה בתפקודם המקצועי ובטיפול שעליהם להעניק למטופלים אחרים. פגיעה ברופאים ובאחים- בין אם איום ברף התחתון או תקיפה פיזית ברף הגבוה- יש בה משום פגיעה ביתר מטופליהם. פגיעה באנשי צוות רפואיים מהווה הלכה למעשה פגיעה במערך הרפואי כולו ולכך אין להסכים. יש לאפשר לעובדים אלה סביבת עבודה נוחה ובטוחה. בדברים אלה אין משום חידוש, ומסקנה זו הובאה בפסיקה אשר הדגישה כי "סיכון בריאותו ושלומו של רופא הניצב על משמרתו וממלא תפקידו הוא מעשה הפוגע לא רק ברופא המותקף אלא בשלומם של החולים והנפגעים" (ע"פ 3036/92 **חמודה נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 24.11.1992), פס' 6).

13. אכן, מסדרונות בתי החולים עמוסים לעייפה, וההמתנה בהם ארוכה, לעתים עד מאוד. יש במצבים אלה של חשש וחוסר וודאות כדי ליצור בלבול וקושי עבור המטופל שדואג ודואב, כמו גם לבני משפחתו. עם זאת, אין בכך כדי להעניק הכשר להתנהגות אלימה ומאיימת כלפי צוות רפואי- יהא הקושי אשר יהא- ואין בכך כדי להוות נתון בעל משקל שיוביל להקלה עונשית משמעותית.

14. בנסיבות המקרה שבפני עולה כי הנאשמים הגיעו למקום, לאחר שהמתלון נחשד על ידם בפגיעה בכבודה של הגברת וולא שייך עלי, אשת אחיו של מחמוד. נתון זה מלמד כי אין המדובר באירוע שנבע כולו ממצוקה אישית הנובעת מסיטואציה רפואית בלתי אפשרית. בנוסף, האיום שהפנו כלפי המתלון הוא החמור ביותר- איום על חייו תוך ציון מקום מגוריו. ברי כי בדברים האלה יש להטיל מורא וחשש ממשי על המתלון, שבאותם רגעים ישנם חולים נוספים הממתינים לטיפולו. בנוסף, מעבר לאיום שהופנה כלפיו, ספג המתלון מכות של ממש מצדו של מחמוד. הנזק אפוא שנגרם למתלון הוא רב ומשולש: נזק פיזי בעקבות מכות שספג מצד מחמוד; נזק רגשי- נפשי לאור האיומים והסיטואציה האלימה; וכן נזק להמשך עבודתו התקינה בבית החולים, כאשר העבירות שבוצעו נגדו השפיעו על יתר המטלות שהיה עליו לבצע עבור יתר המטופלים במחלקה.

15. עיון במדיניות הענישה הנוהגת מעלה כי בגין ביצוע עבירות כלפי אנשי רפואה השיתו בתי המשפט מנעד עונשים רחב, הנע בין מאסר מותנה לבין מספר חודשי מאסר בפועל. ברור כי הדבר תלוי בצבר העבירות הקונקרטי ונסיבות ביצוע העבירה (ראו, בשינויים המחויבים, ענישה ומתחמי עונש הולם: רע"פ 3695/20 **שי חן נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 22.6.20); רע"פ 5458/12 **ליכטמן נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 15.7.12)(להלן- **עניין ליכטמן**); ת"פ (כ"ס) 17184-03-15 **מדינת ישראל נ' עדני** (פורסם בנבו, 17.7.17); ת"פ (שלום-רמ') 6056-12-16 **מדינת ישראל נ' משה זוהר** (פורסם בנבו, 09.07.18) וההפניות שם; ת"פ (שלום-ב"ש) 49907-07-18 **מדינת ישראל נ' יחזיקאס** (פורסם בנבו, 21.01.20)).

16. נוכח האמור לעיל, בשים לב לנסיבות המקרה דנן, אני קובעת כדלקמן:

- ביחס למחמוד, שהורשע בביצוע עבירת תקיפה ואיומים, אני סבורה כי על מתחם העונש ההולם לנוע בין מספר חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות לבין 18 חודשי מאסר בפועל.

- ביחס ליוסף, שהורשע אך בביצוע עבירת איומים, אני סבורה כי על מתחם העונש ההולם לנוע בין מאסר מותנה (לצד רכיב ענישתי ממשי) לבין מספר חודשי מאסר בפועל.

העונש המתאים

17. כמצוין לעיל, הלכה פסוקה חזרה על הצורך בענישה מרתיעה אשר תשמור על שלומם וביטחונם של עובדי ציבור. שמירה כאמור, כך נפסק, כמוה כשמירה על האינטרס הציבורי (ראו למשל: רע"פ 6268/12 **שחורי נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 04.09.12), פס' 11). דברים דומים נאמרו בפרט ביחס לאנשי צוות רפואיים. הודגש כי מעשים המבוצעים כלפיהם "מחייבים, אפוא, ענישה מחמירה - אשר תבטא גמול ראוי בגין הפגיעות האמורות, וכן תשמש אמצעי להרתעת הרבים מפני ביצועם. זאת, בייחוד על רקע המציאות בימינו, בה נוכחים אנו לצערנו כי איומים על רופאים ואחיות ואף תקיפתם של אנשי צוות רפואי - הינם חזון נפרץ" (**עניין זגורי**, פס' 13; ראו עוד: **עניין ליכטמן**, פס' 9).

18. הנאשמים שבפני שניהם נעדרי עבר פלילי וזוהי להם הסתבכות ראשונה בפלילים. הגם שהתקשו בנטילת אחריות למעשיהם, הרי שהלכה למעשה שניהם הביעו צער וחרטה על התדרדרות האירוע ועל השלכותיו כלפי המתלונן. יתר על כן, שירות המבחן התרשם כי שניהם בעלי מערכת ערכים תקינה ורצון לנהל אורח חיים נורמטיבי. הובהר עוד כי ההליך הפלילי היווה גורם מרתיע עבורם. נתונים אלה מלמדים על סיכון נמוך מצדם לביצוע של עבירות פליליות ועל כך שניתן להימנע מענישה מאחורי סורג וברית.

19. עם זאת, עתירת ההגנה ביחס ליוסף (שהורשע אך בביצוע עבירת איומים) להסתפק בענישה צופה פני עתיד בלבד - אין לה על מה להישען. אכן, המדובר בעבירת איומים יחידה (וזאת בשונה ממוחמד שהורשע אף בביצוע עבירה של תקיפת עובד חירום). עם זאת, בשים לב לצורך להעניק משקל לשיקולי הרתעת הרבים והצורך להגן על הצוותים הרפואיים, ברי כי נדרש להשית רכיב ענישה ממשי ואל לו לבית המשפט להסתפק אך בענישה צופה פני עתיד. הדברים רלבנטיים מקל וחומר גם כלפי מחמוד, שהורשע אף בביצוע עבירת אלימות כלפי המתלונן, באופן המצדיק ומדגיש את הצורך להשית עליו ענישה מוחשית ומציבת גבולות.

20. באיזון בין השיקולים השונים שפורטו לעיל, אני סבורה כי יש לאמץ את המלצת שירות המבחן ביחס לשני הנאשמים ולמקמם ברף התחתון של מתחם העונש ההולם. העונשים שיושטו עליהם יש בהם כדי להעניק משקל לשיקולי הרתעה וגמול, כנדרש על פי הלכה פסוקה.

21. בכוונתי היה להשית על הנאשם 1 שמונה חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות. לצורך כך נשלח הנאשם 1 ביום 29.11.21 אל הממונה על עבודות שירות (להלן - **הממונה**). ביום 26.4.21 ומשלא הוגשה חוות דעת בעניינו, נשלח הנאשם 1 פעם נוספת אל הממונה. מועד טל"ע נדחה ליום 9.6.21. ביום 19.5.21 נשלחה הודעת הממונה שחרף זימונו של הנאשם - הן ישירות והן באמצעות ב"כ - הוא לא התייצב לראיון. ב"כ הנאשם פנה אל ביהמ"ש וציין שבשל מבצע "שומר חומות" לא התייצב הנאשם בפני הממונה. לפיכך, ביום 24.5.21 ניתנה לנאשם הזדמנות נוספת ואחרונה לסור אל הממונה על מנת שתבדק התאמתו. מועד טל"ע נדחה ליום 7.7.21. ביום 7.7.21 הודיע ב"כ הנאשם שהנאשם לא זומן אל הממונה ולכן הוא נשלח אליו פעם נוספת. מועד טל"ע

נדחה ליום 9.9.21. ביום 20.7.21 הודיע הממונה לביהמ"ש שהנאשם אמנם התייצב לראיון, אולם לא הביא עמו את המסמכים הרפואיים שנדרש להביא, ועל כן לא ניתן היה לראיון ולבדוק התאמתו. לפיכך הוריתי שככל שלא יעשה להסרת המחדל - יראו בו כמי שמוותר על ריצוי מאסר בעבודות שירות ומעדיף מאסר מאחורי סורג וברית. ביום 1.8.21 בקש ב"כ הנאשם שתינתן לנאשם הזדמנות נוספת לסור אל הממונה עם המסמכים הנדרשים. הזדמנות כזאת אכן ניתנה. ביום 16.8.21 הודיע הממונה לבית המשפט ששוב לא התייצב הנאשם לראיון חרף שיחה עם עורך דינו ומשלוח זימון בפקס. לפיכך הודעתי לנאשם שאני רואה בו כמי שוויתר על ריצוי מאסר בדרך של עבודות שירות. ביום 9.9.21 ועל מנת לדקדק בזכויותיו של הנאשם, הוריתי שככל שיפקיד ערבות בסך 2,000 ₪ - יישלח (שוב) אל הממונה. הנאשם בחר שלא להפקיד הערבות, ועל כן לא ניתן להורות על ריצוי המאסר בדרך של עבודות שירות. לדידי אין לנאשם להלין לעניין זה אלא על עצמו.

22. אני גוזרת אפוא על הנאשם 1 (מחמוד) את העונשים הבאים:

- א. 5 חודשי מאסר. הנאשם יתייצב לתחילת ריצוי ביום 13.2.22 בשעה 8:00 בבית מעצר ניצן.
- ב. מאסר למשך 6 חודשים וזאת על תנאי למשך שלוש שנים, והתנאי שלא יעבור הנאשם עבירת אלימות, לרבות איומים. התנאי יחל מיום שחרורו מהכלא.
- ג. פיצוי למתלונן ע"ת 4, בסך 1,500 ₪. הפיצוי יופקד במזכירות ביהמ"ש בתוך 60 ימים מהיום.

23. אני גוזרת על הנאשם 2 (יוסף) את העונשים הבאים:

- א. שירות לתועלת הציבור בהיקף של 250 שעות. השירות יבוצע בהתאם לתוכנית שיגבש שירות המבחן. הנאשם יחל בריצוי התכנית בתוך 30 ימים מיום קבלתה. השירות רשאי לשנות את מקום ריצוי התכנית ללא החלטה שיפוטית. הנאשם מוזהר כי אי ריצוי השל"צ במלואו יגרור הפקעתו והטלת עונש חלופי.
- ב. מאסר למשך 6 חודשים וזאת על תנאי למשך שלוש שנים, והתנאי שלא יעבור הנאשם עבירת איומים.
- ג. פיצוי למתלונן, ע"ת 4, בסך 500 ₪. הפיצוי יופקד במזכירות ביהמ"ש בתוך 60 ימים מהיום.

מזכירות תשלח ההחלטה לשירות המבחן ולממונה על עבודות שירות.

ככל שקיים פיקדון בתיק - יועבר לפיצוי. ככל שתיוותר יתרה - תושב לנאשמים.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי תוך 45 ימים.

ניתן היום, י' טבת תשפ"ב, 14 דצמבר 2021, בהעדר הצדדים.